

Sykehuset Innlandet HF

HELSE SØR-ØST

RAiN-studien

Resident Aggression in Nursing homes

Beboer aggresjon i sykehjem

- *«en del av hverdagen»?*

Bjørn Lichtwarck, postdoktor

Sverre Bergh, forskningsleder – prosjektleder for RAiN

Maria Sørnes Pedersen, forskningsmedarbeider

Forskningscenter for Aldersrelatert Funksjonssvikt og Sykdom (AFS)

Alderspsykiatrisk avdeling, Sykehuset Innlandet (SI)

Disposisjon

- Hva er aggresjon?
- RAIN-studien: Mål og praktisk gjennomføring
- Erfaringer fra forskningsprosessen
- Deltagerne: Beboerne og de ansatte i sykehjemmene
- Foreløpige resultater (upublisert):
 - Hvor ofte forekommer aggresjon?
 - Hvor mange av beboerne utviser aggresjon?
 - Hvor mange av beboerne blir utsatt for aggresjon?
 - Når og i hvilke situasjoner skjer det?

Aggresjon

En mulig skadelig handling rettet mot (**men ikke nødvendigvis med intensjon**) en annen person, organisme, inventar eller seg selv og som helt klart ikke skyldes et uhell.

- **Fysisk eller verbal:**
 - hendelser fra beboer - rettet mot medbeboere, pårørende, ansatte eller inventar
- Oftest **reaktivt** – knyttet til situasjon, men kan være **proaktivt** (ofte styrt av indre impulser)

Patel, V. and R. A. Hope (1992). "Aggressive behaviour in elderly psychiatric inpatients." Acta Psychiatr Scand **85**(2): 131-135.

Volicer, L. (2020). "Importance of Distinguishing Reactive and Proactive Aggression in Dementia Care." J Geriatr Psychiatry Neurol: 891988720924706.

Begrepet vold

Internasjonalt:

Violence is an extreme form of aggression, such as assault, rape or murder
Vold er en ekstrem form for aggresjon, som f.eks. overfall, voldtekt eller drap

Violence is the **intentional use of physical force or power.....**
Vold er **intensjonell** bruk av fysisk makt

American Psychological association (2021) [Violence \(apa.org\)](#)
WHO (2021) Violence prevention alliance, [WHO | Definition and typology of violence](#)

RAiN-studien

Hovedmål:

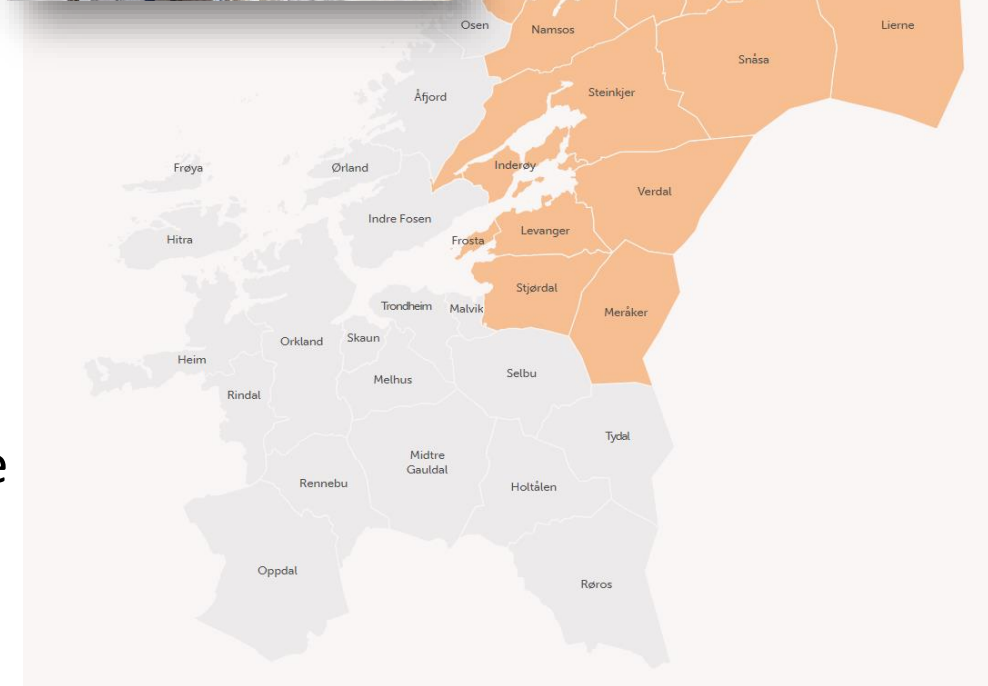
Utvikle ny kunnskap om aggresjon i sykehjem som skal kunne bidra til å utvikle helse- og omsorgstjenestene for forebygging og tilnærming til aggresjon

Delmål:

1. Estimere forekomst (insidens og prevalens) av ulike typer av aggresjon i sykehjem
2. Studere sammenheng mellom ulike typer av aggresjon - og egenskaper hos beboere, personalet og de fysiske og sosiale omgivelsene i sykehjem

Praktisk gjennomføring

- RAIN-studien foregikk i forbindelse med HUNT Aldring i Trøndelag (oppfølgingsundersøkelse til HUNT4 70+)
- HUNT Aldring i Trøndelag besøkte alle sykehjem i tidligere Nord-Trøndelag i perioden 2021 -2023

Registrerings skjema for hendelser med aggresjon

- Ansatte fyller ut ett skjema for hver hendelse med aggresjon
- Gjelder alle beboere med langtidsplass, uavhengig av samtykke til deltagelse i studien
- En hendelse kan
 - inneholde flere typer aggresjon samtidig
 - skje i flere situasjoner
 - være rettet mot personalet, inventar, medbeboere eller seg selv

5969296882

RAiN - Registrering av aggresjon hos ALLE beboere (CRF 1)

Sykehjemnr. Enhetnr. Pasientnr.

Bruk et skjema for hver hendelse med aggresjon. Skjemaet fylles ut på slutten av hver vakt.

Med unntak av dato for hendelsen og pas.id, skal det kun settes kryss bak de beskrivelsene som passer best, dvs det skal ikke skrives noe tekst eller tall. Flere kryss er tillatt. En hendelse kan innebære ulike former for aggresjon både mot medbeboere, personalet, inventar og personen selv. Det må da krysses av på flere av disse kategoriene.

Dato for hendelsen: - -

Tidspunkt: Dagvakt (0700-1500) Ettermiddag/kveldsvakt (1500-2200) Nattevakt (2200-0700)

Aggresjon mot personalet:

I hvilken situasjon: Ved stell Ved måltid Annen samhandling med personalet Annet

Verbal aggresjon Ropte mot Truet Bannet mot
 Nedssettende bemerkning Seksuell verbal tilnærming Annet

Fysisk aggresjon Slo Dyttet Grep hardt Dro i Sparket
 Kløp Klorte Spyttet på/mot Bet Truet
 Kastet gjenstander/dytter møbler mot Kjørtje rullestol/rullator mot
 Seksuell berøring/handling Annet

Aggresjon mot inventar:

Slo, sparket eller kjørtje mot gjenstander/vegg/dør/vindu o.l.
 Kastet gjenstander omkring (ikke direkte rettet mot noen)
 Forsøkte å ødelegge gjenstander på annen måte
 Annet

Aggresjon mot medbeboer(e)

Dersom det er en hendelse med aggresjon som utøves mellom beboere, registreres hendelsen på den beboeren som mest sannsynlig startet episoden, og de andre registreres kun som utsatt for aggresjon med pasientnummer på samme skjema

Skriv pas.id på medbeboer(e) som var utsatt for aggresjon

Sykehjemnr. Enhetnr. Pasientnr. Sykehjemnr. Enhetnr. Pasientnr. Sykehjemnr. Enhetnr. Pasientnr.

I hvilken situasjon: Ved måltid Andre fellesaktiviteter (sosiale/fysiske)
 Gikk inn på medbeboeres rom/får besøk av medbeboer på rommet
 Møte i gang/korridor Annet

Verbal aggresjon Ropte mot Truet Bannet mot
 Nedssettende bemerkning Seksuell verbal tilnærming Annet

Fysisk aggresjon Slo Dyttet Grep hardt Dro Sparket
 Kløp Klorte Spyttet på/mot Bet Truet
 Kastet gjenstander/dytter møbler mot Kjørtje rullestol/rullator mot
 Seksuell berøring/handling Annet

Aggresjon mot seg selv

Slo seg selv/dunket hodet i vegg Forsøkte å skade seg på annen måte

Erfaringer fra forskningsprosessen

- HUNT har stor gjennomslagskraft i Trøndelag. Stor andel som vil delta:
 - Beboere (78%), ansatte (54%), pårørende (80%)
- Opplever nyttig for sykehjemmene å ha fokus på aggresjonsregistrering
 - De ansatte har sett det som svært positivt og nyttig å registrere hendelser. Leder ser også nytten og belyser hvor viktig dette er.
 - Har hatt en del diskusjoner rundt aggresjon i det siste, som leder opplever som nyttig.
 - Skjemaet fungerer bra, lett å forstå hos de ansatte.
- Sykehjemmene har husket på aggresjonsregistrering i 84% av alle vaktene (4980 vakter totalt hvor det er signert for)

Erfaringer fra forskningsprosessen

- Aggresjon er en del av hverdagen i mange sykehjem
 - Er ikke overrasket over at det er noen beboere med mange hendelser, men overrasket over hyppigheten av hendelsene.
 - En del som tenker at «det er normalt, personen er jo syk», derfor har ikke alt blitt registrert, spesielt hendelser med seksuell atferd.
 - Har vanligvis fokus på det som fungerer bra, men registreringen av aggresjonshendelser er nyttig for å belyse denne siden av hverdagen.
- Registreres få avvik
 - Er kun fåtallet som har blitt registrert som avvik på sykehjemmet. Blir kun registrert avvik for de fysiske hendelsene.
 - Mange hendelser er vanlig, og at det ikke registreres avvik. Har hatt fokus nå på at det er viktig at de blir registrert.

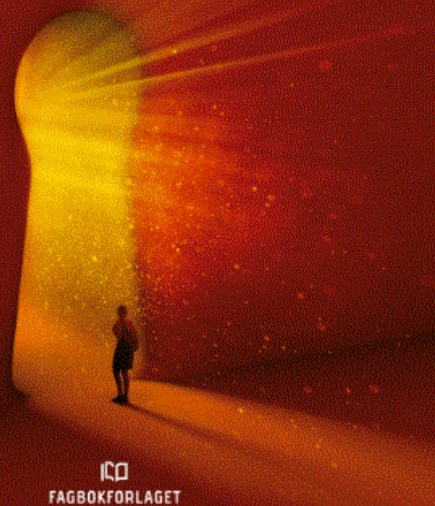
WORK IN PROGRESS

Bjørn Lichtwarck og Janne Myhre

Dumme pasienter og troll til pleiere?

Ny forståelse av aggresjon, overgrep og utelatt helsehjelp i institusjon

Dumme pasienter og troll til pleiere?

Ny forståelse av aggresjon, overgrep og utelatt helsehjelp i institusjon

I denne boka belyser forfatterne ny kunnskap om hvordan aggresjon, overgrep og utelatt helsehjelp utspiller seg i praksisfeltet, og beskriver ulike tilnærminger for å forebygge og redusere aggresjon, overgrep og utelatt helsehjelp i institusjon.

Aggresjon, overgrep og utelatt helsehjelp er komplekse fenomener som er nært knyttet til hverandre, til dels overlappende, og ofte del av et og samme fenomen med felles risiko-, utløsende og vedlikeholdende faktorer. Betydningen av å forstå disse fenomenene i en helhetlig sammenheng både i forskning og praksis framheves. Boka tar for seg begreper og teorier om fenomenene og om kompleksitet, refleksjon, makt og ledelse i institusjon.

Neste TID kursholderkurs

Målgruppe: sykepleiere, leger og andre med minimum 3-årig høgskole/universitetsutdannelse

Poenggivende kurs

Påmelding: www.tidmodell.no

Arrangør: Forskningscenteret for Aldersrelatert Funksjonssvikt og Sykdom AFS), Sykehuset Innlandet

5.-6. juni og 30.-31. oktober 2024
Gardermoen

A black and white photograph showing two hands being held. One hand is larger and appears to be supporting or holding the other, smaller hand. The background is softly blurred, focusing attention on the hands.

Kursholder i **TID**
med kompetanse til å tilby opplæring

► **Mål:** lære TID-modellen og å holde TID basiskurs